

Nesreča angleške podmornice

Enaka usoda kakor pred tednom ameriško „Scythus“, je zadela včer-
angleško podmornico „Scythus“, ki se je v Liverpoolskem zalivu potopila
— Reševalni poskusi še trajajo

LONDON, 2. junija. V Liverpoolskem zalivu je izginila včeraj angleška podmornica „Scythus“, ki se je udeleževala taktičnih pomorskih vaj. Podmornica se po potopitvi ni več prikazala na površino, kar je vzbudilo veliko zaskrbljenost. Na kraj, kjer je podmornica izginila, so bile odposlane reševalne ladje. Po prvi vesti je v potopljeni podmornici zaprtih 8 častnikov in 49 mornarjev. Podrobnosti še niso znane.

PODROBNA POROČILA

LONDON, 2. junija. Enaka nesreča, kakor je pred tednom zadela ameriško bojno mornarico, je zadela včeraj angleško. Nova podmornica „Scythus“, ki je bila šele uvrščena v bojno mornarico, se je včeraj popoldne ob 13.40 potopila s 63 možmi posadke v Liverpoolskem zalivu pod morskno gladino. Po načrtu vaje bi se morala zopet dvigniti iz morja ob 16.30, ker je pa ni bilo na spregled, ob se je pojavila bojzanka, da se je zgodila nesreča.

BREZUSPEŠNO ISKANJE

Spremljevalna ladja je takoj alarmirala

najbližjo, 90 km oddaljeno oporišče Birkenhead, od koder so takoj odposlali več hitrih edinic na kraj nesreče. Iz Portlanda je prav tako odhitela takoj na pomoč eskadra rušilcev, minonoscev in specialnih ladij z najmodernejšimi reševalnimi aparati. Iskanju so se pridružila tudi mnoge trgovske ladje, ki so križarile ves popoldan na kraju, kjer je podmornica približno izginila. Tudi eskadrile vodnih letal so krožile še pozno zvečer nad morjem, zaradi nastale teme so pa vendarle morali nadaljnje in dotlej brezuspešno iskanje prekiniti. Ladje so ostale dalje na svojem mestu.

PRVI STIK OB 22. URI

Ob 22. uri ponoči je izdal admiralat v Londonu poročilo, da je rušilec „Bruson“ našel podmornico in prišel z njo v stik. Rušilec je našel na površju signalno bojo. (Boja je kovinasta krogla, napolnjena z rakom ali brez zraka, ki se sama dvigne iz globine in je s podmornico v zvezi z vrvo in telefonsko žico.) Danes zjutraj so ob prvem svitu spustili v globino potapljače, rezultati pa ob času tega poročila še niso znani.

PODATKI O PODMORNICI

Podmornica je bila zgrajena šele 1. marca letos, ima 1090 ton in je stala 90 milijonov dinarjev. Njena posadka šteje 48 mož in 5 častnikov, a je vzel včeraj s seboj še 10 drugih častnikov, ki so se udeležili posnega manevrskega tečaja. Posadka je opremljena z Davisovimi reševalnimi aparati, ima pa s seboj zraka le za 30 ur.

svet, in sicer ne glede na to, kje bi se začela: v Aziji, Ameriki ali Evropi. V tej vojni ne bi šlo za kako teritorialno povečanje, kakor leta 1914. Tej vojni bi bil cilj: prelom sistemov, uvedba samovlade same anglo sistema nad vso zemljo. Zato je po angleškem mnenju prav sedaj trenutek, ko se morajo države moralno odločiti, na katero stran bodo krenile.

Kakšni so nameni Anglije

ANGLEŠKI CILJ JE PREPREČITI VOJNO, KER V NJEJ ANGLIJA NICESAR NE
BI PRIDOBILA, IN SECI PO OROŽJU LE V NAJSKRAJNEJŠI SILI. —

LONDON, 2. junija. Vtis, ki ga je napravil tu govor Molotova, je, da je izrazila Rusija bolj pomisleke zaradi oblike, kakor vsebine pogodbe. Glede kritike manjkajo garancij za baltske države, so tu mnenja, da bo to težko težko v kratkem premagati, ker bodo za to potrebni poprejšnji angleški stiki z šalskimi državami samimi. Rusija izraža dalje željo po garanciji še drugim državam. Tudi o tem se da razpravljati, saj so bile dane garancije Poljski in Rumuniji le zato, ker sta bili najbolj ogroženi. Treba se je pa spomniti, da sprva tudi ti dve nista bili navdušeni za rusko pomoč. Na splošno je mogoče reči, da se vsa zadeva pogajanj pričenja kristalizirati v tej smeri, da bo vsebovala končno besedilo trozvezne pogodbe določila o takojšnji medsebojni pomoči vseh treh velesil: 1. v primeru direktnega napada na eno izmed njih, 2. v primeru, da bi bila ena izmed njih vpletena v vojno zaradi izvajanja garancij, danih določenim državam in 3. ako bi šla kakera koli izmed njih na pomoč kateri koli državi, ki bi bila napadena in bi se postavila v bran ter bi zaprosila za pomoč. Zadnja točka bo predstavljala vse, kakor najtežje poglavje pogajanj, kajti treba bo točno določiti, katere so te države. Upoštevati je namreč treba, da ne gre več za kolektivno varnost. Garancij ne bodo deležne vse države. Gre torej za vse bolj daljšeezno obveznost, kakor pri kolektivni varnosti: za pomoč, ki je bodo deležne določene države in ki bo takojšnja, avtomatična in vojaška, dočim se je bilo treba pri kolektivni varnosti šele posvetovati in tudi šele določiti obliko pomoči in nje obseg. Vsekakor bo Anglija tudi sedaj še skušala uveljaviti svoje hotenje. Angliji je prvi cilj, ostrašiti napadalca. Šele v drugi in zelo podrejeni vrsti ji gre za vojno z zmago, ki pa Angliji ne bi prinesla nikakega dobička, kakor ga pojmujejo v normalnem smislu, saj Anglija nicesar ne želi in nasprotni-kom nicesar ne more vzeti. Nasprotni bi pa morala tudi v tem primeru zmage, še njena pozna pokolenja plačevati vojna razdeljanja. Gre ji torej le za to, da se obnovi porušeno ravnateljstvo in iz zavarovani ogroženosti imperialnih sil. V zvezi s trozvezno in s tiho podporo USA bo zato po angleškem mnenju mogoče doseči

cilj: viti vsakomur strah pred napadom. Ako pa kljub temu izbruhne vojna, se je treba že sedaj zavedati, da bo zajela ves

Nasledki ruskega stališča

PREPLAH NA PARISKI BORZI. MNENJE DIPLOMATOV. OCITEK RUSKE INDISKRETNOSTI. POZITIVEN UČINEK PISANJA NEMškega IN ITALIJanskega TISKA V LONDONU.

PARIZ, 2. junija. Včeraj je nastal na tukanjski borzi preplah zaradi govora Molotova. Veliko vrednostnih papirjev je padlo in občuti se precejšnja nervoznost. V diplomatskih krogih se zatrjuje, da zahteva Rusija vedno več, na kar Anglija in Francija težko pristane. Včeraj so se pa le pričela angleško-francoska diplomatska posvetovanja zaradi odgovora na govor Molotova. Gre predvsem za skupno besedilo francoske in angleške note

zaradi nadaljevanja pogajanj z Moskvo. Uradni ruski odgovor na angleško-francoski osnutek pogodbe še ni prispel. V Londonu je napravila ponekod slab vtis ruska indiskretnost, ker je Molotov javno govoril o starih, ki so bile doslej pridržane le diplomaciji, toda veselje italijanskega in nemškega tiska in ironično pisanje o pogajanjih je v Londonu doseglo nasproten učinek in je le še bolj okrepilo voljo do sporazuma.

Halifax naj potuje v Moskvo

KOMENTARJI PARISKEGA TISKA O POLOŽAJU PRIZADEVANJ ZA SKLENITEV ZVEZNE POGODBE S SOVJETSKO RUSIJO.

PARIZ, 2. junija. Današnji listi se bavijo še vedno z govorom Molotova. Večina listov je prepričana, da do zveze z Rusijo pride, toda dragocen je vsak zamujeni dan. Italijanski tisk še triumfira nad počasnostjo demokracij in stavlja za zgled jekleno os. To ima, pravijo pariski listi, lahko nedogleden vpliv na male države, ki se oklevajo. O stvari sami ugotavljajo, da so za Rusijo baltske države isto, kar je Holandija za Anglijo: za obe velesili strateško nedotakljivo ozemlje, brez oziroma na stališče teh malih držav samih, ki razen tega niti ne morejo riskirati, da bi bila njihova nevtralnost s takimi javnimi določili tretjih kompromitirana v očeh nasprotnega bloka. Težkoča je v tem najti zadovoljivo formulo. Zato podpis pogodbe pred sestankom obeh angleških zbornic 6. in 7. junija ni pričakovati. Nekateri listi poročajo iz Londona, da bo treba posredovanja, bodisi indirektnega potom Turčije, ki ima odlične zveze tako z Londonom kakor z Moskvo,

bodisi direktnega s potovanjem uglednega člana angleške vlade v Moskvo, s čimer v zvezi s imenuje lord Halifax.

Roosevelt odhaja na počitnice

WASHINGTON, 2. junija. Prezident Roosevelt je predal svoje posle podpredsedniku Garnerju, ki bo vodil zakonodajno delo v sedanjem zasedanju kongresa, in mu naložil, da doseže v kongresu sprejetje vrste socialnih zakonov, zlasti pa spremembe zakona o nevtralnosti. Dokler ti zakoni ne bodo sprejeti, kongres ne pojde na počitnice. Medtem pa bo Roosevelt ukrenil vse potrebno za sprejem angleške kraljevske dvojice, nakar bo krenil v notranjost države, kjer bo imel več zunanje-političnih govorov in govorov za spremembo nevtralnostnega zakona.

GAFENCOVA POT V ANKARO.

BUKARESTA, 2. junija. Dne 11. t. m. bo odpoval romunski zunanji minister v Ankaru in Atene.

Zapiski

General Jose Miaja

Branilec republikanskega Madrida, general Jose Miaja, je prispel te dni v Vera Cruz v Mehiki, kjer ga je sredi velike množice ljudi sprejel uradno poseben odposlanec mehiškega vojnega ministrstva.

Miaja bo ostal v Mehiki pri svojem bratu. Pred odhodom je opisal general svoje skušnje v španski državljanski vojni in dejal: »Moderno orožje je ofenzivno podražilo, defenzivo pa pocenilo. To se pravi, da se je mogoče braniti z dosti cenejšimi pripomočki, kakor so potrebni za napad. Pri ofenzivi na višino Sarion so izstrelili Italijani na naše postojanke 20.000 topovskih strel, pa še niso pregnali naše obrambe, čeprav je bila šibka. Tudi tu se je izkazalo, da s topovi ni mogoče nasprotnika uničiti. Odločilna je ostala kljub vsej najmodernejši tehniki še vedno vztrajnost in hrabrost pehote. Ako bi bilo na vseh republikanskih frontah dovolj obrambnega duha in dobre organizacije, kljub tehnični premoči nasprotnikov ne bi bili vojne izgubili. Naj si Franco in njegovi pomagači ne mislijo, da so nas premagali z orožjem. Premagal nas je le mednarodni položaj, ki je delal vsak naš odpor brezuspešen. Trditve, da obstajajo moderne vojske, ki lahko v nakoku zmlejejo nasprotnika, so puho napihovanje. Tehnična sredstva ne bodo nikoli taka, da bi ob količkah urejeni obrambi mogla uničiti odporno voljo napadenega. Vojna, ki bi jo kdo začel v zmotni misli na »izprehode, bi se v vsakem primeru spremenila v vojno vztrajnost.«

Ruska zagotovila Balkanu

Potemkinu je uspelo, piše »Petit Journal«, da je za svoj načrt črnomorskega pakta zainteresiral Sofijo, obetajoč Bolgariji, da bo dobila del Dobrudže, ki ga je anektirala Rumunija. Potemkin je dal razumeti Rumuniji, da bi bila Rusija za zameno Dobrudže pripravljena priznati aneksije Besarabije. Po teh teritorialnih izpremembah bi Rusija garantirala kopne in pomorske meje Turčije, Rumunije in Bolgarske.

Ne Monakovo, ne Rapallo!

Sklenitev rusko-angleškega pakta bo vrnila Rusijo evropski politiki. Mnogo izprememb je morala pretrpeti Evropa, preden je prišlo do tega sodelovanja, piše »Kurier Polski«, organ poljske težke industrije. Izprememba je morala biti posebno globoka na Angleškem, kjer je javno mišljenje naravnost sililo vlado, da se pogodi z Rusijo. To naj odpre oči vsem, ki še sanjajo o novem Monakovu in novem Rapallo.

Čilenski Nemci in šole

Pri Santiagu, glavnemu mestu Čileja, je močna poljedelska kolonija Nemcev. Direktor čilenskih šol, Luis Galdames, je te dni izjavil, da se otroci nemških staršev sploh nečejo učiti španskega jezika, čeprav jim gre vlada v vsakem pogledu na roko. Nemški otroci se nečejo mešati s čilenskimi, poroča »Prosveta«, ne poznajo ne zgodovine, ne geografije Čileja. Oblast va so se odločila, da bodo naredila temu konec.

Mrzlično utrjevanje Belgije

V senatnem odboru je zastopnik belgijskega generalnega štaba dejal, da se v odsekih Sum-Heucan in v okolici Liegea v vsej naglici grade prvovrstne trdnjave ogromnega obsega.

Maribor, 2. junija.

Mussolini je v Franciji že ponovno poudaril, da noče biti ujetnik v Sredozemskem morju in da je to morje »il mare nostrum«. Poglejmo si strateške postojanke Italije v tem, navodno njenem morju. Važno je, da jih spoznamo, ker je jasno, da je težišče vloge Italije, kot članice osi, na morju, dočim predstavlja Nemčija izrazito suhozemsko silo.

Središče Sredozemskega morja je trdnjava italijanskih rokav. Na severu ga obvlada Italija sama s Sicilijo, na jugu Libija s Tripolisom. To je za Italijo enako važna osrednja os njenega imperija, kakor za Francijo črta južna Francija-Alžir. Oporne točke Italije v osrčju njene pomorske strateške baze so Brindisi in Tarent na polotoku, Sirakuza na Siciliji, Carloforte na Sardiniji, Tripolis in Bengazi v severni Afriki. Strateški pomen teh opornih točk leži v tem, da ločijo vzhodno polovico Sredozemlja od zahodne in obvladajo prehod iz enega dela morja v drugega. Italija lahko vsaj za nekaj časa s svojo mornarico, podmornicami, podprta z aviacijo, popolnoma zapre prehod iz ene polovice Sredozemlja v drugo.

V vzhodnem delu Sredozemskega morja poseduje Italija Dodekaneško otočje z Rodosom kot najvažnejšim otokom in njem. S tega otočja nadzoruje Italija do neke mere Turčijo in Grčijo, najvažnejše pa je, da obvlada z njega izhod iz Dardanel, t. j. prehod iz Črnega morja v Sredozemlje. Zahodni del bazena obvlada Italija s Sicilijo in Sardinijo.

Ce pregledamo kritično postojanke Italije v Sredozemlju, nam pade v oči predvsem njihova velika raztresenost in razdrobljenost po vsem bazenu. Dasi je njihov strateški pomen zaradi lege, ki jo imajo, velik, ga gornje dejstvo na drugi strani precej zmanjšuje, ker omogoča hitro odziranje posameznih postojank od matic, t. j. polotoka kot osrednje baze. Trden je le četverkot, ki loči obe polovici bazena, vendar bi ga premoč združenih angleških in francoskih pomorskih sredstev kmalu sil utegniti oslabiliti.

V letošnjem aprilu je imela Italija po francoskih virih na Dodekanezu 30.000 mož, v Albaniji 50.000 vojakov, v Libiji 100.000, v Abesiniji 50.000 vojakov. K temu je treba v Libiji in Abesiniji dodati še močne čete domačinov.

Kakšni so cilji te razporeditve vojaških in pomorskih sil Italije po Sredozemlju, kam merijo in koga tangirajo? Anglija obvlada Gibraltar, skupno s Francijo Suez, s Turčijo in Rusijo pa Dardanele. Italija ima Tarentsko otočje med njo in Balkanskim polotokom, ki vodi v zaprti Jadranski. Na navedena tri vrata, ki zapirajo Italiji izhod iz Sredozemlja, so tedaj uperjene italijanske sile. Na Suez, da pride lahko neovirano do svojih kolonialnih posesti na obalah Rdečega morja, proti Gibraltarju, da si zagotovijo svoboden izhod na Atlantik, proti Črnemu morju, kjer so ob njegovih obalah bogate žitnice in petrolejska polja, kar je oboje za Italijo v gospodarskem pogledu veličnega pomena.

Najšibkejša točka italijanskih oporišč je Dodekanes, ki predstavlja komaj obrambno točko za prehod ruskih ladij v bazen, pa le za kratko razdobje. Suez lahko ogrožita Italija z morja in iz Libije po suhem, enako Gibraltar z morja ter z evropske in afriške Španije po suhem. Kakšne so proti-poteze Anglije in Francije? Koncentracija brodogradnje na Malti in Gibraltarju, pripravljenost francoske suhozemne vojske v Sev. Afriki, utrjevanje Korzike, Suez in alpske meje, sporazumevanje s Turčijo in Rusijo.

Tak je današnji položaj v Sredozemlju. Kako se bo naprej razvijal, bo pokazala najbližja bodočnost. Figure so razpostavljene, ostalo zavisi od moči in sposobnosti ter diplomatske spretnosti igralcev.

vk.

Vremenska napoved. Pretežno oblačno, zmerni vetrovi, morda krajevne padavine, toda le kratkotrajne, topleje.

Mariborska napoved: Prevladalo bo oblačno, malo vetrovno in nekoliko toplejše vreme. Možno je še mestoma malo dežja. Temperatura se bo dvignila. Včeraj je bila v Mariboru najvišja toplota 17,4° C, danes najnižja 13,6° C, opoldne na 16,3° C.

Kneževski obisk v Berlinu

VELIČASTEN SPREJEM OB PRIHODU. NAPITNICE HITLERJA IN KNEZA PAVLA NA SLAVNOSTNI VEČERJI. ODLIKOVANJE GÖRINGA

BERLIN, 2. junija. Prestolnica Nemčije je priredila včeraj popoldne jugoslovanske gostoma veličasten sprejem. Na kolodvoru ju je pričakoval sam Hitler z maršalom Göringom, najvišjimi predstavniki oblasti in diplomacije. Ulice od kolodvorov do dvorca Bellevue so bile polne navdušenega občinstva, ki je venomer vzklikalo visokima gostoma. Kmalu po 17. uri se je knez Pavle odpeljal k Hitlerju v novo kancelarsko palačo, ob 17.45 mu je kancelar vrnil obisk v Bellevue.

BERLIN, 2. junija. Na čast knezu namestniku Pavlu in knežinji Olgi je priredil sinovi Hitler svečano večerjo, na kateri je nazdravil visokima gostoma v imenu vsega nemškega naroda. Pred odličnimi gosti nemškega javnega življenja je kancelar naglasil prijateljske vezi, ki spajajo obe državi. Poudaril je legendarno hrabrost jugoslovanske vojske, ki so jo spoznali nemški vojaki v svetovni vojni. Priprčan je, da bo po izmenjavi misli ob priliki sedanjega obiska prišlo še do tesnejšega sodelovanja. Nemčija spremlja

s simpatijami napredek Jugoslavije in vsi gosti se bosta lahko prepričala o dobri volji in naklonjenosti nemškega naroda.

Knez namestnik Pavle se je Hitlerju zahvalil za združico in prijazen sprejem v prestolnici Nemčije. Jugoslavija je imela prilike že v preteklosti, spoznati in ceniti veliki nemški narod in njegov krepak razmah. Jugoslavija vidi v nemškem narodu zgovoren primer dobre volje naroda po samovozgoji in napredku. Prepričan je, da se bodo prijateljski odnosi med obema državama še okrepili, kar bo mnogo pripomoglo k utrditvi miru.

Danes zjutraj je knez Pavle položil krasen venec. Večer se bosta visoka gosta udeležila slavnostne predstave »Mojslov pevec norimberških« v gledališču. Zunanji minister dr. Cincir-Marković je po sinočnji večerji obiskal maršala Göring in mu v imenu kneza Pavla izročil najvišje odlikovanje, red Karadjordjeve zvezde.

Velik japonski poraz

KITAJKKE ČETE SO OB REKI HAN NAGNALE JAPONCE V PANIČEN BEG. JAPONSKI ULTIMAT V TJENTSINU. ARETACIJA ANGLEŠKEGA ATAŠEJA

CUNGKING, 2. junija. Kitajske čete so dosegle ob reki Han eno največjih zmagov v vojni z Japonci. Japonski poraz se je spremenil po ogromnih izgubah v divji beg. Japonci so pustili na bojišču ogromen vojni material ter mnogo tisoč mrtvih in ranjenih. Nove japonske čete, ki so tu posegle v boj, zdaleč ne dosega jo vztrajnosti in sposobnosti prvotno v boju poslanih formacij.

TJENTSIN, 2. junija. Japonski konzul v Tjentsinu je izročil angleškemu konzulu

lu noto, v kateri zahteva v ultimativni obliki izročitev verjetnega ubijalca nekake japonskega carinika, ki je bil ubit 9. maja v angleški koncesiji. Ubijalec mora biti izročen do 7. t. m. sicer bo Japonska sama ukrenila potrebne korake, da ga dobi v svoje roke.

LONDON, 2. junija. Japonska policija je v Sansiju prišla angleškega vojnega atašee, polkovnika Cristofera Speera, ki ga dolži vojninstva.

Razočaranje nad Španijo

PARIZ, 2. junija. Zelo čuden vtis sta napravila govora dveh vodilnih španskih generalov, generala Queipo de Llana in Sarrande, ki sta izjavila, da bo Španija stala na strani Italije, pa naj se zgodi kar koli hoče. Ti izjavi sta v popolnem nasprotju z zatrjevanji generala Francu, da bo Španija varovala nevtralnost.

Laburistične priprave za volitve

SOUTHPORT, 2. junija. Laburistični kongres je z dvomilijonsko večino glasov odklonil predlog za sodelovanje z liberalno in komunistično stranko. Stranka se vrača v politiko avtonomije. Voditelj stranke, major Attlee, je pozval pristajane na čim uspešnejši volilni boj jeseni, ko bo treba vreči vido Chamberlaina, ki mu javno mnenje vse bolj obrača hrbet.

ROMUNSKÉ VOLITVE

BUKAREŠTA, 2. junija. Včeraj je bil izvoljen novi romunski parlament na avtoritarni podlagi. V skupščini, ki šteje 285 poslancev, ima vlada krepko večino.

VPOKLICI V GRČIJI

ATENE, 2. junija. Grčija je vpoklicala letnike 1928.—1935. V severozahodni Grčiji so ustanovili Grki nov armadni zbor.

TURSKI GENERALI V LONDONU

ANKARA, 2. junija. Sinoči je odpotovala turška šestčlanska generalštabna delegacija v London, kamor prispeje v začetku prihodnjega tedna.

PORTUGALSKI OBISK V ANGLIJI

LONDON, 2. junija. Portugalsko odposlanstvo vojne mornarice je sinoči pod vodstvom vrhovnega admirala dospelo v London. Udeležilo se bo angleških mornariških vaj v Portsmouthu.

NOV KREDIT WASHINGTONA VLADI

WASHINGTON, 2. junija. Tudi enkrat je sprejel od kongresa že potrjeni zakonski predlog, po katerem se dovoli vladi kredit za tekoče potrebe v višini 45 milijard dolarjev. Dosedanja višina je znašala 30 milijard.

FRANCOSKO OBRAMBNO POSOJILO

PARIZ, 2. junija. Finančno ministrstvo je objavilo, da je doslej vpisanih 10 milijard 646 milijonov frankov obrambnega posojila.

ORGANIZACIJA ANGLEŠKE VOJSKE

LONDON, 2. junija. Vlada je snoči izdala Belo knjigo, po kateri se osredotočijo nekateri oddelki vojnega, mornariškega in letalskega ministrstva pod kontrolo in upravo ministrstva za vojno potrebe. Njemu bo podrejenih tudi nekaj oddelkov trgovinskega ministrstva.

ANAMSKI CESAR V FRANCIJI

PARIZ, 2. junija. Anamski cesar je včeraj prispel z letalom iz Tunisa v Marseille.

AMERISKI PILOTI

WASHINGTON, 2. junija. Vojni minister Woodring je izdal uredbu, po kateri bo povišano število vojnih pilotov od 1. julija letos do 1. julija 1940 za 23.644 moških.

RUSKA RAZSTAVA V ANKARI

ANKARA, 2. junija. Rusko veleposlanstvo je v navzočnosti predsednika vlade, več ministrov in diplomatskega zbora z izjemo nemškega in italijanskega veleposlanika, odprlo razstavo ruske knjige in slike.

ŽELEZNIŠKA NESREČA V ANGLIJI

DARMAN MARKET, 2. junija. Brzovlak Norfolk-London je včeraj blizu Darman Marketa trčil s tovornim avtom in iztril. Tri ženske so bile ubite, osem ljudi je težko ranjenih.

LETALSKA PREPOVED NA ČESKEM

PRAGA, 1. junija. Včeraj je bila nenadoma izdana prepoved letenja vsem civilnim letalom preko Češke in Moravske, kakor v prvih dneh okupacije. Razlogov prepoved ne navaja.

PERSHING POTUJE V FRANCIJO

NEWYORK, 1. junija. Včeraj je na krovu ladje »Manhattan« odpotoval v Francijo general Pershing, bivši vrhovni poveljnik ameriške vojske v Franciji. Obiskal bo, kakor vsako leto, bojišča, pokopališča in spomenike iz svetovne vojne. Razen tega pa ima opraviti tudi važno misijo.

SLOVASKA DRŽAVNA ZASTAVA

BRATISLAVA, 1. junija. Notranji minister pripravlja zakon o častnih znakih Slovaške. Državna zastava ima belo-svetlo modro-rdečo barvo. Državni grb in pečat bosta prav tako obdana s trobojnim trakom in točno določena.

c. Umrla je v javni bolnišnici 7 letna hčerka posestnika Ivana Kamprej iz Savine pri Ljubnem.

CENJENE NAROČNIKE, KI REKLAMIRAJO BINKOSTNO ŠTEVILKO »VEČERNIKA«, OBVEŠČAMO, DA JE IZ RAZLOGOV, KI LEŽIJO IZVEN NAŠE MOČI, NISO PREJELI.

Domači zapiski

„Francija in Jugoslavija bosta vedno združeni“

»Močna, edina in samozavestna Francija je osnova in pogoj evropskega ravnotežja in miru, je dejal na kongresu Zveze francoskih bojevnikov iz Soluna naš pariski poslanik Božidar Purić. — Jamstvo Anglije in Francije nekaterim državam je nastopilo pod vtisom in posledica brisanja treh držav z zemljevida. Smisel tega jamstva je vzpodbudila: Ne vda se in če se boste branili, vas bomo tudi mi branili. Jugoslavija dela s svojo politiko za svoj mir in tudi mir Francije. Ako se v Jugoslaviji odločijo, da vzpostavijo dobre odnose s sosedi, ima v tem pogledu mirno vest, kajti storila bo vse, da se izogne vojni. Jugoslavija hoče ostati svobodna in neodvisna. Ni sile na svetu, ki bi mogla ustrahovati njen narod, ki mu vsi priznavajo pogum in odločnost. Ali je kdo, ki misli, da bi se Jugoslavija ne branila, če bi bila napadena? Jugoslavo niso nikdar pozabili, kaj so zanj storili francoski bojevnik. Jugoslavija ni nikdar pozabila bratstva v orožju, ki jo veže s Francijo, z ono Francijo, ki jo je rešila. Naši dve državi, Francija in Jugoslavija, ki sta se skupaj borili za iste ideale, bosta vedno združeni, ker imata iste interese. Zato lahko obe z zaupanjem gledata v bodočnost.«

Velicina sporazuma za Srbe

Danes je vsakemu jasno, da kdor noče sporazuma s Hrvači, noče te države in ne želi dobro niti srbstvu, ki more biti zedinjeno le v tej državi. S pravično rešitvijo hrvatskega vprašanja more srbski narod le pridobiti, ničesar pa izgubiti, ker bo na ta način zrasla njegova moralna vrednost in se okrepila njegova moč, piše »Bosnac«, nov list v Brčkem.

Naši »nacionalisti«

Pod tem naslovom prinaša »Nova Rijec« v dopisu iz Ljubljane zanimiv članek, kjer pravi med drugim: Razne politične skupine skušajo nacionalizem v naši državi zavesti na tir, po katerem že dalje časa vozi srednjeevropski nacionalizem. Na srbski strani se ti nacionalisti opirajo na žrtve, ki so padle za svobodo v vojni. V imenu teh žrtve odklanjajo sporazum s Hrvači. S tem bližajo spomin padlih žrtve, hoteče se okoristiti z gromadami kosti naših najboljših sinov. Na hrvatski strani kompromitirajo »samozvani radikalni nacionalisti« boj hrvatskega naroda za svobodo. Ti so, se sadi, stično veseleli razpada Češko-Slovaške, zdaj zamerijo celo Poljakom, da se pripravljajo na obrambo. Tretja vrsta je jugoslovanski nacionalizem. Tem je bil pred vojni res končni cilj življenje v svobodi. Pokojni dr. Krek je naglasil, da je treba Jugoslovancem za skupno življenje mnogo svobode. Ti nacionalisti izpred vojne so verovali v demokracijo. In danes? Danes se predstavljajo za nacionaliste ljudje, ki nimajo hrabrosti, da bi skozli zobe stisnili besedo »demokracija«, ki jo celo odbijajo ali ji dajejo relativni pomen. Kdor pa ni demokrat, je za nasilje in korupcijo. Srbski »nacionalisti« hoče tlačiti Hrvače, hrvatski mrzi Srbe, slovenski pa dirja za tistim, ki je močnejši. Ne, tako se ne gradi skupni dom...

Angleži v naši industriji

Tekstilna industrija Jugočeška d. d. v Kranju in Beogradska tekstilna industrija d. d., ki sta doslej pripadali češkoslovaškemu industrijskemu koncernu Peček, sta prešli v last neke angleške finančne skupine.

Slovenski otok brez opore

Društvo prijateljev Lužičkih Srbov, ki je za slovenski otok in nemškem morju obstajalo v Pragi 32 let, je zdaj prenehalo. Izdajalo je »Lužičko srbski vestnik« in »Korrespondenca«.

Pismo uredniku

Gospod urednik! Za vinarski kongres, ki bo koncem tedna v Šmarju pri Jelšah, Vam pošiljam naslednja razmišljanja, ki jih blagovolite objaviti, za kar se Vam iskreno zahvaljujem v trdnem prepričanju, da s tem koristite dobri stvari.

Edina predstavnik Slovenskega vinogradnika, Vinarsko društvo za Slovenijo (VD) se ves čas svojega obstoja bori z različnimi ovirami, ki onemogočajo delo v tistem obsegu kot bi bilo v interesu vinogradništva.

Ena številnih ovir je v premalem številu članov, ker je številčno mali stan v naših posebnih razmerah le delno organiziran, s tem v zvezi je pa pomanjkanje sposobnih organizacijskih sodelavcev, ki bi VD vodili v okviru potreb vsega vinogradništva. Kje pa je iskati vzroke današnjega stanja? Teh je mnogo, predvsem so pa ti: 1. nezavednost ljudi, ki je splošna in zato širše plasti ljudstva nimajo smisla za organizacijo, niti ji ne zaupajo; 2. politična razcepljenost in v tej zvezi se pojavljajo strankarska zagrnjenost, ki se zlasti pojavlja med malimi ljudmi; 3. posebne posestne razmere vinogradnikov in končno 4. napake, storjene v dosednji izvedbi organizacije VD.

Oglejmo si vzroke pobilje in skušajmo jim priti v oči: 1. Nezavednost je dedščina iz fevdalnih časov tlačanstva, ko je kmetijski človek imel nobenih osebnih pravic, ampak samo dolžnosti, in ta čut manjvrednosti naše ljudi še danes ovira v naravnem razvoju. 2. Razcepljenost skoro vseh slojev je prav tako slab sad napake politične »vzgoje« iz starih časov, ko so nas »predpostavljali« naučili se igrati »liberalce« in »klerikalce«, dobro vedo, da dotle, dokler se bo kmet in delavec kot najštevilnejši stan na ta način igral slepe miši, ne bo prišel do svojih zahtev in pravic, ki mu po božji in človeških postavah pripadajo, temveč bo ostal dobra »moločna krava« za maloštevilne »privilegirane«. 3. Posebne posestne razmere igrajo tudi veliko vlogo: vinograde posedujejo v izmeri četrta orala pa vse do veleposestev prav različno situirani ljudje od kočarja, malega posestnika, večjega kmetja, uradnika, vse do veleposestnika, vlastelina, graščaka, samostana, raznih drugih ustanov in tujeodnega kapitalista fabrikanta. Nekaterim je dalje to edini vir dohodkov, vir preživljanja, saj se bavijo izključno le v vinogradništvu, drugim spet le postranski poklic, nekaterim pa le v veselje in zabavo. Dalje spet eni obdelujejo gorico izključno sami, drugi delno, tretji pa popolnoma z najetimi delavci oziroma vinarji. Tudi so lastniki vinogradov poleg ogromne gospodarske in stanovske razlike tudi raznih svetovnih nazorov in raznih narodnosti, zato je pač čisto naravno, da je njih gledanje na vinogradniška vprašanja prav različna. 4. Ob organiziranju VD v začetku, pa tudi v zadnjem času so se delale razne napake, ki so morebiti v danih razmerah bile neizbežne, toda se ni od strani odgovornih ljudi za njih odstranitev storilo tisto, kar bi se moralo in storiti dalo. Veliko vlogo je igralo tu društveno glasilo »Naše gorice«, ki je v začetku v lepi opremljeni (fini papir, lepe slike in dobri članki) vseled malega številca naročnikov zašlo v denarne težave in brez običnega doplačila ni moglo izhajati ter je bilo v veliko škodo VD ustavljeno. Danes v sicer mnogo skromnejši obliki in obsegu se prav tako bori s finančnim vprašanjem, številnim naročniki, ki je za uspeh glasila še vedno premalo, poleg tega pa se opaža pomanjkanje potrebnega kroga sodelavcev.

Uvedba strankarskega udejstvovanja v VD od Slovenske Bistrice, preko Gornje Radgone je bil neodpustljiv greh, ki se že 2 leti v veliko škodo naše vinogradne organizacije hudo maščuje: na eni strani je odbil številne praktične vinarje, vinarske strokovnjake in dosedanje sodelavce, ter ustanovitelje VD, na drugi strani pa ni prinesel tistega zvišanja števila članov kot se je to v opravičilo takratnih dejanj in ukrepov navajalo. Tako ne! Organizacija vinogradnikov VD ne sme biti torišče dnevnopolitičnega udejstvovanja in izživljanja kakršne koli stranke, saj je znano, da številni vinogradniki spadamo k raznim ustanovam, strankam in naziranjem. Zato ne odklanjati nikogar.

S takim ravnanjem je enkrat za vselej

Novice

Pesniška dolina drugič pod vodo

PREBIVALSTVO SE LOTEVA OBUP, NA REGULACIJO PESNICE ČAKA ŽE NAD POL STOLETJA.

Komaj je pesniška dolina z največjim strahom preživela poplavni teden od 21.—28. maja, že je z binkoštno nedeljo nastopilo novo deževje. Deževja noče biti konec! Se izza prve poplave stoječe vodne površine se večajo in kraji Sv. Marjeta ob Pesnici, Zamarkova, dolinske vasi južno od Sv. Lenarta, Sv. Trojice in Slov. gor. itd. dobivajo vdrugeč grozno jezersko sliko.

Ze od prve poplave so skoraj vsi pridelki vseh pesniško-dolinskih kultur popolnoma uničeni. Po njivah smo razne pridelke nameravali ponovno zasejati, blatne travnike pokositi in travo spraviti s travnikov na gnojšče, kajti za stelo je živini, ki lo kljub temu žre, radi metiljavosti skrajno nevarna. Tako bi morda na travnikih izšli drugo bolj poznano seno in morda še kasno olavo. Toda sedaj so zapečene naše njive — naš kruh, pa tudi naše travništvo in s tem naša živinoreja! Sadosnosni obljublja

le nekaj hrush in koščicatega sadja, po vinogradih pa že pasuje peronospora, proti kateri se pri tem vremenu s škropljenjem ne moremo braniti.

V naši srednji pesniški dolini nas občajno vsako leto zgodaj spomladi in v jeseni obišče večje ali manjše poplave in s tem izživajo k regulaciji Pesnice in njenih pritokov. Tako strašno poplavo kot letos smo doživeli l. 1926. Od takrat smo stopnjevali s klici, prošnjami za pesniško regulacijo, pošiljali deputacije itd., dosegli pa par malo koristili presekov ovinkov pesniške struge, Mačehovska Avstrija nas je z regulacijo gornjega toka Pesnice pahnila v pomočvirjenje naše srednje pesniške doline, kar razumemo. Ne razumemo pa, da nas v tem stanju puščajo tudi naši odločitelji, ki jim ključemo: Dovolj je praznih obljub! Zahtevamo dejanj! Rešite nas s takojšnjo regulacijo Pesnice!

APZ v Murski Soboti

V soboto 3. junija bo gostoval v Soboti v veliki dvorani Sokolskega doma Akademski pevski zbor. Zanimel in cilji, ki so privedli do ustanovitve APZ ter vodili njegovo dosedanje delo, so omogočili, da njegovi nastopi niso imeli samo velik umetniški pomen, temveč da so bili vedno tudi vse narodne manifestacije. APZ je bil ustanovljen leta 1926 pod vodstvom Franceta Marolta, ki je zbor z manjšim presledkom vodil vse do danes. Prvič je zbor nastopil leta 1927. Važen dogodek na njegovi triumfalni poti je bil prvi koncert slovenske narodne pesmi leta 1934. Vsak nadaljnji njegov koncert je bil dogodek v slovenski glasbeni kulturi. Z žilavim in vestnim delom dirigenta in članov-akademikov, je zbor priredil vrsto uspešnih koncertov in obiskal vse večje kraje Slovenije. Od narodne pesmi je prešel na študij slovenske glasbe XVI. stol. Z deli J. Gallusa in protestantsko pesmijo Trubarja in Bohoriča je obiskal tudi

Soboto, kjer ga je sprejela nabito polna dvorana.

3. junija bo APZ drugič obiskal Soboti in Prekmurje s »Pesmijo slovenskega preporoda«. Koncertni spored obsega 16 pesmi, ki so krepile in vzpodbujale slovenski narod v dneh njegovega preporoda, ki je iskal v sebi moči in poguma v neenakem boju za svobodo. Danes, v dneh težkih zapletov in v prilikah, ki so močno podobne onim, v katerih je nastala tudi »Pesem slov. preporoda« naj nam daje novih moči in poguma. APZ, ki je bil že prvič v Soboti navdušen sprejet, bo tudi ob tej priliki ponovno prejel dokaz, da tako Soboti kot Prekmurje cenita njegovo delo in njegovo pesem, razumeta njen pomen ter da odmeva tudi v sredi njenega občinstva. APZ bo našel nabito polno dvorano! Dožnost vseh društev pa je, da od svoje strani poskrbe, da bo tudi drugi obisk APZ prava narodna manifestacija.

Poplava v Apaški kotlini

Radi zaporednega deževja se je v tokrek zvečer razlil v spodnjem južnem delu Apaškega polja hudournik Plitvice. Voda je preplavila travnike in njive ter dosegla bližnja stanovanja, prestopila je na dveh mestih tudi banovinsko cesto Ščavnica - Apače.

Omenjen potok povzroča leto za leto tem ob vsakem večjem deževju katastro-

falne poplave ter posestniki trpe stalno veliko škodo. Že večkrat smo utemeljevali željo, da se potok zregulira z uralnavno vijugastega toka, pa se še ni nič ukrenilo. Zaradi tega je nujno potrebno, da se zadosti želji vsega prizadetega prebivalstva z izvedbo potrebne regulacije.

o Iz državne službe. Za pomožni poštni manipulantu sta postavljeni Neža Pečar v Ljutomeru in Olga Zupančič na Muri.

o Upokojeni sta pri Mali Nedelji učiteljici Franja Lupša in Jožica Osterc.

o Silnava v Ljubljani in okolici. Banška uprava je proglasila področje mesta Ljubljane za ogroženo področje zaradi silnave in parkljevke.

o Privatni zaključni izpiti na meščanskih šolah. Prosvetni minister je izdal odlok, da se smejo v letih 1939, 1940 in 1941 na meščanskih šolah polagati privatni završni izpiti.

IZ LAŠKEGA.

Kljub neprestanemu deževju, je v Laškem, posebno pa v zdravilišču že pre-

teba napraviti konec: pozabiti na to, kar je neprijetnega bilo, s pridobljenimi izkušnjami pa začeti na novo, po zdravi pameti: na delegatih Vinarskih podružnic je dolžnost, da 3. junija na občnem zboru Vinarskega društva v Šmarju pri Jelšah izvolijo v odbor in vodstvo Vinarskega društva take ljudi, vinogradnike praktike, ki se bodo svoje naloge zavedali in nesebično, vztrajno in trdovratno delali za dobrobit naše vinoreje. Stran odpodite tiste, ki bodo vsiljevali »liberalne« in »klerikalne« kandidatne liste novega odbora. Sami sestavite stanovsko, gospodarsko, vinogradniško listo, na kateri naj bodo najboljši od dobrih vinogradnikov, vin-

cel tuincev. Gostov iz Nemčije je vedno več in še prihajajo. Največ Nemcev je iz okolice Berlina in tudi Potsdama.

Stanovanci v vilah nad tekstilno tovarno se upravičeno pritožujejo nad vodovodno upravo radi pomanjkanja vode. V stanovanjih imajo kopalnice, pa ni vode, saj še drugače je ni, ker sedaj teče samo po pol ure zjutraj. To napako pri vodovodu naj uprava vodovoda čimprej odpravi, da se ustreže stanovalcem tega dela mesta.

Da je naše pivo res vredno svojega slovesa sem se imel sedaj sam priliko prepričati. Na Gorenjskem in to v Kranjski gori, Mojstrani in celo v planinskih kočah. Povsod sem slišal, kako si gostje in turisti žele našega piva.

strokovnjakov in dosedanjih nesebičnih delavcev pri VD, brez vsakega ozira na politično pripadnost ali imovinsko stanje.

Ker nam vsem vinogradnikom sije isto sonce, vsi moramo gorico enako kopati in gnojiti, vsi se enako boriti proti peronospori in pepelu in imamo vsi končni uspeh v ceni grozdja, mošta ali vina, so torej naše potrebe iste, zato morajo biti tudi naše zahteve iste. Te bomo dosegli le v enotni, popolni organizaciji in ta mora biti naše VD, v katerem se moramo združiti vsi vinogradniki, brez ozira na kakršne koli okoliščine. — Sprejmite...

Joško Tomažič, Vitan.

Redno plačujte naročnino, sicer Vam ugasne pravica zavarovanja „Večernikovih“ naročnikov na

10.000 din

Celje

c. Koncert Celjskega pevskega društva bo v soboto, 3. t. m., ob 20. v veliki dvorani Celjskega doma. Vstopnice so v predprodaji v knjigarni Goričar, Kr. Petra cesta.

c. Na telovadnem nastopu Sokolstva, ki bo v nedeljo, 4. t. m., ob 16. na dvorišču mestne ljudske šole, bo nastopila tudi društvena prva vrsta z br. Grilem na čelu, na bradli in drog. Zbor vsega članstva ob 14.30, ob 15. povroka po mestnih ulicah.

c. Zborovanje banovinskih uslužbencev bo v Celju v nedeljo, 4. t. m., dopoldne v vel. dvor. Celjskega doma.

c. Borza dela. 1. junija je bilo v evidenci 499 brezposelnih, 442 moških in 57 žensk. Delo dobijo: 4 hlapi, 1 žagar, 5 kmetijskih dekel, 2 sobarici, 3 servirke za sezono, 1 hotelska kuharica, 6 privatalnih kuharic, 1 natakarica, 2 sluškinji.

c. Samomor 84 letnega starčka. Dne 1. junija po polnoči se je v Pečovniku 27 v kuhinji svojega stanovanja obesil 84 letni preužnikar Franc Bonaja. Bil je zadnje čase bolan in vse kaže, da je dejanje izvršil v duševni zmedenosti. Truplo so spravili v mrtvašnico okoliškega pokopališča.

c. Nesreče. 19 letni trg. vajenec Bregar Ciril iz Celja je padel pri telovadbi in si izpahlil levo nogo v gležnju. 62 letni pos. Ivan Hrstnik v Podvinu pri Polzeli je padel doma in si nalomil levo roko v zapestju. — 26 letni delavec Karol Koprivšek v Gaberju je doma padel po stopnicah in si zlomil desno roko v zapestju. — 7 letni pos. sin Petar Jože iz Cerovca pri Šmarju je doma v sobi padel in si zlomil levo roko nad členkom. — Vsi se zdravijo v celjski bolnišnici.

Ptuj

p. Plazovi pustošijo gorice. Po zadnjih nalivih je prišla razrahljana lapornata in ilovnata zemlja v Halozah močno popuščati. Iz vseh kotov se vinogradniki pritožujejo o neprecenljivih škodah v goricah, ki se kratkoma preljujejo v globoke grabe. Najbolj so seveda nemirni mladi nasadi, ki še niso dovolj trdno zakoreninili.

p. Na porodu je umrla 30 letna vinarica Pintarica Liza iz Turškega vrha pri Zavrču. Njen mož pa leži v ormoški bolnišnici. Zapušča 5 nepreskrbljenih otrok. p. Jagušiču Romani so v »Novem svet« sunili kolo znamke »Puch« s št. 13200. Ev. št. pa je 186308/30.

p. Nesreča. V bolnišnico so spravili dvinarja Hvalca Jurija iz Vel. Okiča v Hal. Usekal se je s tepačo. Isto se je pripetilo Kostanjevcu Jožetu iz Stojncev pri Sv. Marku. Arnuš Stefan iz Apač pa je padel z črešnje na štor.

»Kaj mi pa je? Ali je bolan?«
»Ne, preizkusila sem samo neko novo čistino sredstev.«

Maribor

Seja mestnega sveta

Nakup novih avtobusov in ureditev nove garaže

Sinoči je bila v mestni posvetovalnici kratka, zato pa tem važnejša seja mariborskega mestnega sveta. Zupan dr. Juvan je po pozdravu okrajnega načelnika dr. Šiške poročal o tekočih zadevah mestne občine. Mestna komisija je pregledala poslovanje Mestne hranilnice, zato ga je tudi mestni svet odobril. Sklenjeno je bilo, da se bo prehod med Mersarsko in Dravsko ulico, kjer se vsako noč zbira temni elementi, zapiral z železno ograjo.

Sledilo je poročilo m. sv. Stabeja o razvoju avtobusnega prometa. Mestni

avtobusni promet ima 21 registriranih avtobusov. V nekaj letih je Avtobusni promet kupil 17 novih MAN avtobusov na pogon z nafto. Rezervni vozovi so samo štiri. Vsi avtobusi prevozijo letno 540.000 km. Ker se je dosedanj program pridružil še proga Maribor - Ljutomer, je treba vozovni park izpopolniti. V kratkem bo otvorena še ena nova proga, tako da bo vsekakor treba nabaviti še štiri nove avtobuse. Mestni svet je sklenil kupiti 4 MAN avtobuse, ker so motorji odlični, pogoji pa zelo ugodni. V ta namen se odobri znesek 1 milijon din.

Letošnji mariborski maj

NEKOLIKO PREGLEDA O PADAVINAH, TEMPERATURI IN VREMENU V PRETEKLEM MESECU

Najtoplejši dan je bil 18. maj, ko je termometer kazal v senci 23,1° C, najbolj hladno pa je bilo 10. maja zjutraj s temperaturo 4,0° C. V maju ni bilo zelo toplih dni, ker se ni dvignila toplota niti enkrat do 25,0° C ali več pa tudi mrazliki dni ni bilo, ko bi termometer bil pod ničlo. Povprečna maksimalna temperatura je bila zato samo 17,8° povprečna minimalna temperatura pa 8,0°. Lanski maj je bil v tem oziru precej toplejši, ker je bila enkrat temperatura 25,0° C in so bile povprečne temperature višje.

Deževalo je maja 19 dni, največ padavin je bilo 21. maja, ko je padlo 53,3 mm dežja. Mesečna količina padavin je bila 212,8 mm, to je skoro še enkrat toliko kot v lanskem maju in tudi več kakor vse prve štiri letošnje mesece skupaj. Povprečno je padlo na deževni dan v maju 11,2 mm dežja. Lani je bilo v Mariboru samo v avgustu še več padavin.

V maju ni bilo niti enega jasnega dneva, zelo oblačnih je bilo 15 dni, lanski maj pa je imel precej jasnih in manj oblačnih dni.

Polnoluna tiho je bilo v maju na 25. 3. 7. in 9. je pihal precej močan jug, ostali dnevi pa so bili manj vetrovni.

Največji zračni tlak je bil 739,8 mm, najmanjši pa 724,2 mm, a ker se moramo nadejati jasnega in lepega vremena na tem geografskem položaju šele pri 745,0 mm visokem zračnem pritisku, zato je vladalo ves maj večinoma deževno, pretežno oblačno in nestanovitno vreme in zato tudi nismo imeli toplih sončnih in jasnih dni.

Posrečena predstava v Limbušu

V soboto 19. t. m. je priredil igralski odsek Sokola v Limbušu pod vodstvom režiserja Mlakarja igrano »Krivopisec«. Ta igra se je igrala in se še igra na nešteti naših podeželskih odrih, toda tako izvrstno zrežirane in igrane je še nikjer nismo videli. Režiser Mlakar, sam mojster, je imel tudi srečno roko pri izbiri igralcev, saj so bili res vsi dobri. Za vse, ki so napolnili dvorano, je bil to večer nenavadnega užitka. Želeli bi si v Limbušu še več takih predstav. — R. P.

Smrtna žrtev težkega poklica

Včeraj po 15. uri so bili mariborski reševalci poklicani na mariborski kolodvor. Tam so naložili nezavestnega in smrtno ranjenega 51-letnega železničarja premikača Jurja Beleta, ki ga je lokomotiva zgrabila in poškodovala. Bele je bil zaposlen pri premiku. Ko je nameraval

odklopiti vagon od lokomotive, je ta nepričakovano potegnila in železničarju je stisnilo prsni koš. Lokomotiva je moža vlekla nekaj časa s seboj, tako da mu je glavo popolnoma razbilo. Reševalci so Beleta pripeljali sicer še živega v bolnišnico, vendar pa je kmalu izdihnil.

Zveza z Ljutomerom se je obnesla

Ko sem stal na avtobusnem kolodvoru na Glavnem trgu, sem se čudil, koliko potnikov je stopilo v ljutomerski avtobus. Našel sem 45 Slovencev, ki ne morejo prehiteti ugodne avtobusne zveze. Tudi sam sem vstopil in se odpravil proti Ljutomeru. Udobni avtobus nas pelje mimo številnih lepih slovenskih krajčev, ki so nanizane druga na drugo. Povsod so vstopili novi potniki. Poslušal sem grčavega gospodarja od Sv. Antona, ki se je razgovarjal s svojim sosedom o važni pridobitvi za Slov. gorice. Mestni avtobus je izpeljal novo progo skozi vas, ki so bile doslej skoraj brez prometnih

zvez. Seveda je to za tamkajšnje gospodarstvo velikega pomena. Gospodine se poslužujejo avtobusa, da nosijo v Maribor tržne dobrote, gospodarji se peljejo z njim v mesto po kupčijah in drugih opravilih.

Pred Ljutomerom je bil veliki avtobus že nabito poln. Mnogo potnikov je moralo stati. Tako dobrega začetka še ni bilo na nobeni novi avtobusni progi, kar dokazuje, kako potrebna je bila ta proga. Ob tej priliki naj omenim, da bi bila proga Maribor - Murska Sobota prav tako potrebna, saj so tudi v teh krajih zelo neugodne prometne zveze.

Če se konji splašajo

Na lokalni progi proti Slov. Bistrici je, kot smo že včeraj poročali, lokomotiva do smrti povozila 69-letno ženo upokojenega železničarja Nežo Jeričevo. Pokojna se je odpravila predpolno z voznikom Sovičem proti postaji Slov. Bistrica. Sredi med postajališčem in glavno postajo pa se je konj prestrašil nenadnega ropota osebnega vlaka ter odskočil proti

progi, da je zadel voz v sprednji del lokomotive. Jeričevo je sunek vrgel naravnost pod vlak, dočim se vozniku ni ničesar pripetilo. Jeričevo so pograbila kolesa ter ji odrezali obe nogi. Nezavestno ženo so prepeljali v mariborsko bolnišnico, kjer je pa kmalu zaradi izkrvavitve umrla.

Nevarna igra z orožjem

Pred mariborskim okrožnim sodiščem se je moral zagovarjati 38 letni posestnik Matevž Rožman iz Podlehnik, ker je po nesreči obstrelil letos marca svojega soseda Janeza Trafela. Rožman je najprej dvakrat ustrelil v neko grabo, potlej mu je pa samokres odpovedal. Pri popravljanju se mu je znenada sprožil in zadel

Trafelo v trebuh. Trafelo so prepeljali v mariborsko bolnišnico, vendar je tam zaradi izkrvavitve in zaradi zastupljenja krvi umrl. Rožman je bil obsojen, ker je iz malomarnosti zakrivil smrt svojega soseda, na 1500 din denarne kazni ali na mesec dni zapora.

NESREČA ALI ZLOČIN?

Na kirurški oddelku mariborske bolnišnice so pripeljali 42-letnega viničarja

Pri nakupu avtobusov se je razvila debata, v katero so posegli mestni svetniki gg. Petejan, Hrastelj, Sprager in Roglič.

Nato je mestni svet v tajni seji razpravljal o ureditvi novih garaž za avtobusni promet. Sedanje garaže spriču vedno lepšega razvoja avtobusnega prometa ne zadoščajo več svojemu namenu. So mnogo pretesne in nepraktične. Zato se je Mestni avtobusni promet odločil graditi nove garaže, o čemer smo nedavno že obširno poročali. V ta namen bo občina kupila stanovanjsko hišo in predilniški objekt Zelenkove tekstilne tovarne ob Tržaški cesti za znesek 900.000 dinarjev. Na tem prostoru bodo stale nove avtobusne garaže, ki bodo najmodernejše v državi.

Rupert Žela iz Metave pri Košakih. Viničar uma težko poškodbo po glavi in razbito lobanjo. Ne ve pa nič povedati, kaj se je z njim zgodilo.

TOMBOLA RDEČEGA KRIŽA PRELO-ZENA!

Radi napovedane slabega vremena je Rdeči križ v Mariboru preložil svojo veliko tombolo na nedelo, 11. t. m. Glavni dobiček bo nov širšeidejni luksuzni avto (Opel). Ena tablica je din 5.—!

m Iz poštne službe. Na pošti Maribor I. je postavljena za pomožnega manipulant Jospina Domiter.

m Telefon obmejnih občin. V teku je akcija za napeljevanje telefona v obmejne občine pri Sv. Ani na Krembergu, pri Sv. Benediktu v Slov. goricah, pri Sv. Petru pri Mariboru, na Kapli, v Libelčah in pri Sv. Danijelu. Ker pa morajo občine trpeti same večji del stroškov, bo uresničenje tega načrta težko izvedljivo.

m Srednješolski Mladinski odsek strelške družine se zahvaljuje vsem, ki so pripomogli k dobro uspelemu narodno-obrambenemu zletu v Dolgo vas pri Dol. Lendavi.

m Zavistavo za protituberkulozni teden. Radi stalnega slabega vremena je onemogočeno raznašanje simboličnih zastavic z dvojnimi križem. Dostava teh zastavic se bo radi tega raztegnila gotovo tudi na prihodnji teden. Vsak, ki želi zastavice odkupiti, pa jih dobi ves dan pri vrtarju OUZD. Marijina ulica 13, nasproti sodišču.

m Opozorjamo na nocojšnjo premiero »Potovanje v Benetke« v korist Združenja gledaliških igralcev.

m Davčna uprava poziva k vložitvi prijav za znižanje, odnosno zvišanje stopnje doprinosov k fondu narodne obrambe, ki se bo začel pobirati s 1. julijem. Davčni zavezanci naj v svojem lastnem interesu prijavijo davčni upravi, kjer imajo predpis kakega davka, do najdalje 15. junija stanje rodinskih članov z navedbo imena, polica in rojstnega dneva živih otrok na dan prijave. Te prijave, ki so takse proste, mora potrditi tudi pristojni občinski urad. Prijave se vložijo neposredno pri davčni upravi. V istem roku morajo vložiti svoje prijave tudi vsi samci, ki plačujejo samski davek.

Jubilej Celjskega pevskega društva

Letos obhaja CPD, ki je najstarejše pevsko društvo na bivšem Stajerskem, 45 letnico svojega obstoja. Njegovo ustanovno leto 1894 priča, da se je ustanovilo v dobi najhujšega preganjanja slovenskega življa v tedanjem nemškutarskem Celju predvsem iz narodno-obrambene nujnosti. V njegovem krogu so se zbirali vsi narodno zavedni slovenski Celjani brez razlike stanu in svetovnega naziranja, dobro se zavedajoč, da je pesem ona sila, ki nas druži in navdušuje, nas bodri in krepi. Reči moramo, da je vršilo CPD, ki je bilo več ko 20 let edino pevsko društvo v Celju, v tem pogledu vevlačno narodno delo. Gojilo je v začetku zlasti družabnost in se posvečalo razen petju tudi dramatik ter je postalo središče vsega narodno-kulturnega delovanja. Ko pa se je rodilo iz njegovih vrst »Dramatično društvo«, se je jelo posvečati CPD redno petju in stremelo po izpopolnjevanju v umetniškem pravcu. Pevski zbor, ki

m. Tavina na sodišču. Preteklo noč je neznanec ukradel iz sodne pisarne pisalni stroj.

m Slabomna žena padla na žare štedilnik. Včeraj je dobila 33 letna zidarjeva žena Kristina Ferlinčeva iz Gačnika napade slabomnosti. Pri tem je nesrečnica padla na žare štedilnik ter se zelo nevarno opekla. Prepeljali so jo v bolnišnico.

m Kolo »Brenabor« je nekdo ukradel podporniku Vuli Dragičeviću iz pred neke gostilne v Sodni ulici. Ukraden kolo je še popolnoma novo in nima evidenčne številke.

m Nad svojo materjo se je grdu spozabil 35 letni posestnik Danijel B. od Sv. Martina na Pohorju. V jezi je pograbil stol in ga razbil na svoji 60 letni materi Rozaliji, ki so jo morali prepeljati v bolnišnico.

* Za Putnikov izlet v Graz z modernim avtomarom v torek, dne 6. junija, se sprejemajo prijave le do sobote, 3. t. m. Pohitite!

* Po celi Italiji in Jadranskem morju od 15. do 26. junija za le din 2.640.—. Informacije in prijave (le do 7. t. m.) pri Putniku Maribor.

* Ure in zlatina, tudi na obroke brez zvišanja cen, pri M. Ilgerjev sin, juvelir, Gosposka 15.

Nočna lekarniška služba: (od 27. t. m. do vključno 2. junija) Lekarna pri sv. Antonu, Frankopanova 18, tel. 27-01; Lekarna pri Mariji pomagal, Aleksandrova 1, tel. 21-79.

Kino

* Grajski kino. Danes Rendez-vous v Parizu, zimski šport v Švici v nemški verziji.

* Esplanade kino. Velezanimivi pustolovni in družabni film »Konflikt« s Camilo Horn.

* Union kino. Do vključno nedelje II. del »Džim iz džungle«, največji film po istoimenskem romanu Aleksa Reymonda.

Radio

Sobota, 3. junija
Ljubljana: 12. Za zabavo vam igramo: 12.45. Napovedi in poročila: 13.20. Za zabavo... 17. Otroška ura: 18. Za delopust igr. RO: 18.40. Glasba v službi naroda: 20. Zunanja politika: 20.30. Vesel šivalski krog: 22.15. Za dober konec igr. RO: — Beograd: 17.50. Narodne pesmi: 20.30. Koncert velikega RO, nato vsele plošče. — Sofia: 18. Popularni koncert: 19. Vedra glasba za ples in zabavo. — Bratislava: 19.30. Slovenske pesmi s cigansko glasbo. — Bukarešta: 20.15. Koncert ameriške glasbe. — Firenze: 20.30. Dunajski valčki. — Leipzig: 20.15. Vesele melodije. — Stuttgart: 20.30. Zabavni program. — Stuttgart: 20.15. Operne melodije.

Borzna poročila

Devize. Ljubljana. Uradni tečaj: London 206,27—209,47, Pariz 116,47—118,77, New York 4386,75—4446,75, Curih 965—1005, Amsterdam 2364,50—2402,50, Berlin 1772,12—1789,88, Bruselj 750—762. Tečaj na svobodnem trgu: London 256,40—259,60, Pariz 144,83—147,13, New York 5457,06—5517,06, Zeneva 1236,13 do 1246,13, Amsterdam 2699,23—2677,23, Bruselj 932,25—944,29.
Efekti. Zagreb. Drž. papirji: vojna škoda 485—487, 4 odst. agrarni 59,50 d. 0 odst. begl. obv. 88,50 d. 7 odst. stab. pos. 98,50 d. 7 odst. inv. pos. 99 d. 7 odst. Blair 93—93,50, 8 odst. Blair 100—102, Delnice: Ban. banka 7400 d. PAB 213 d. Trbovlje 187,50—195.

so ga vezbali odlični glasbeniki, kakor Anton Lajovic, dr. Anton Schwab in Ciril Pregelj, je pod njihovim vodstvom kmalu dosegel priznanje doma in drugod.

Posebno je oživello društveno delovanje v CPD, odkar ga vodi marljivi in priznani pevovodja g. Pec Segula. Pod njegovim vodstvom je absolutni pevski zbor v teku 10 let 28 samostojnih koncertov in preko 100 različnih nastopov in sodelovanj pri prireditvah narodnega, kulturnega in socialnega značaja. Z zadoščanjem more gledati CPD na svoje delo v preteklosti, saj je šlo skozi njegove vrste mnogo pevskih rodov. Ob svoji 40 letnici je prejelo tudi priznanje z najvišjega mesta in bilo odlikovano z redom sv. Save IV. stopnje.

CPD priredi 3. junija koncert, s katerim bo obhajalo svoj 45 letni jubilej ter hkrati počastilo 60 letnico odličnega slovenskega skladatelja in svojega nekdanjega pevovodje Ant. Lajovica,

Kultura

K premieri „Potovanja v Benetke“

Drevi bo v našem Narodnem gledališču v korist Združenja gledaliških igralcev predstavljali zabavne komedije „Potovanje v Benetke“. Delo je pisano spretno in duhovito in zasluži zato vso pozornost. V ospredju je mlada Parižanka Carolina Omelet, žena premožnega, a prezaposlenega veleazloznika, ki se doma dolgočasi in odpotuje zato k svojemu očetu v Nici. Tam se seznani z mladim bohemom, ki se je dotlej brez uspeha ukvarjal s kiparstvom, zdaj se pa ves posveti Carolini. Samo kako odkrižati se moža? Stvar zapušta očetu, ki se jima ne upira. Carolina piše zato možu, da pride k njemu na razgovor, medtem ko mož že preseneti v Nici. Mož kmalu spozna položaj in sklene,

da ne bo posnemal 99 odstotkov mož v takem položaju. Dela se ravnodušnega, a jima le na mojstrski način prepreči potovanje v Benetke. Mož obišče tekme sam tik pred odhodom in vzbudi v njem pohlep po kiparski slavi. S tem si postane najboljši prijatelj, in žena zamaž čaka na ljubčka, s katerim naj bi pobegnili. Kipar odpotuje z možem v Pariz in tja se vrne tudi razočarana žena. Tam se nazadnje vse lepo poravnava z novo zakonsko ljubeznijo. In namesto z ljubčkom, odpotuje Carolina v Benetke — s svojim možem. Se boji kot vsebina je pa mojstrska obdelava snovi. Delo je zreziral Ed Verdonic.

-c-

k. Jadran, 1919—1939. Društvo „Jadrane“ je izdalo za svojo dvajsetletnico čedno publikacijo s sledečimi prispevki: R. Rehner »Že dvajset let...« (pesem), Dvajsetletno delo »Jadrana«, L. Bizjak: Omladina, J. Cijan: Preporod »Jadrana«, dr. L. Čermelj: O pravni zaščiti naše manjšine pod Italijo, dr. I. M. Čok: Misli ob dvajsetletnici »Jadrana«, dr. A. Dolar: Naši Primorci v Mariboru, R. Golouh: Socialno delo emigracije, A. Pinterjeva: Naloga današnje žene v emigraciji in dr. V. Rapotec: Stara domovina nam nalaga dolžnosti. Dodani sta še dve celostrojni sliki pevskega zbora in odbora »Jadrana«.

k. Kozarčanin: Tih poti. Sodobna knjižnica Matice Hrvatske v Zagrebu je izdala nedavno zbirko novel Iva Kozarčanina pod naslovom »Tih poti«.

k. Jubilej slovaškega slikarja. Te dni je slavil 50-letnico življenja slovaški slikar in kipar Andrej Kovačič, predsednik Društva slovaških likovnih umetnikov v Bratislavi.

k. Samomor pisatelja Tollerja. V New Yorku se je obelil v svojem stanovanju svetovno znani nemški pisatelj Ernst Tol-

ler, star 46 let. Po žmgi nacionalnega socializma v Nemčiji je živel kot emigrant večinoma v Ameriki. Bil je znan tudi pri nas Slovincih in nekaj njegovih krajišč del je bilo prevedenih tudi v našo materinščino. Usmrtil se je baje zaradi neozdravljive bolezni.

k. Odlikovanje sv. Olafa. Dne 17. III. 1939. je švedska vlada sklenila osnovati nagrado — pod imenom svetinje sv. Olafa — v zahvalo norveškim in zamejskim osebam, ki so prispevale k poznavanju Norveške v tujini. Med prvimi tujci, ki nosijo navedeno medaljo, je novinar Jacques de Coussance, s pravim imenom mme Pierre de Quirielle, in G. La Chesnais, neumorni prevajalec in tolmač Ibsenovih del.

Mariborsko gledališče

Petek ob 20.: »Potovanje v Benetke«. — Premiera. Predstava Združenja gled. igralcev.

Sobota ob 20.: »Utopljenca«. Red D.

Nedelja ob 20.: »Potovanje v Benetke«. — Predstava Združenja gled. igralcev. — Zadnjič.

Naraščanje uvoza nemških avtomobilov

Uvoz nemških avtomobilov v Jugoslavijo se zvišuje od leta do leta, kar dokazujejo naslednje številke: leta 1935 je bilo naročenih iz Nemčije 457 avtomobilov, naslednje leto 1936, leta 1937 se 4030, lani pa se je dvignil uvoz na 6032 avtomobilov. Lani uvoz motornih vozil iz Nemčije je predstavljal vrednost 110 milijonov dinarjev. Za svojo vrednost nemškega uvoza prejema Nemčija v zamenjavo naše pridelke, za katere pa so vnaprej določene tržne cene in so tako onemogočene spekulacije. Stalno naraščanje uvoza nemških avtomobilov vpliva ugodno na razvoj motorizacije v naši državi, ki seveda še vedno zaostaja za motorizacijo sosednjih držav. Naš sedanji avtomobilski park bi se moral trikrat povečati. Nemška avtomobilska industrija, navezana v največji meri na eksport, si osvaja tuja tržišča na ta način, da se v čim večji meri s svojimi izdelki ravna po razmerah v tujih državah. V prvi vrsti se skuša prilagoditi stanju

cest, potem pa seveda tudi kupni moči prebivalstva v posameznih državah. V zvezi z naraščanjem uvoza nemških avtomobilov posvečajo Nemci veliko pozornost organizaciji »Auto-Servis«, ki daje kupcem avtomobilov strokovne nasvete ter jih oskrbuje tudi s ceninami rezervnim deli motornih vozil. Tipizacija — to je omejevanje števila tipa ali vrste avtomobilov, ki se je letos pri vseh nemških avtomobilskih tovarnah začela energično izvajati, daje zelo ugodne rezultate. Čim manjša je v kaki državi število tipov ali vrst avtomobilov, tem lažje je rešiti vprašanje nabave rezervnih delov in toliko nižji so pri tem tudi stroški. Zaradi izvedene tipizacije je možnost zastarave motornih vozil znižana na minimum. Vse to se pri nas upošteva in zaradi tega je tudi razumljivo ogromno zanimanje, ki vlada za revijo nemške avtomobilske industrije, ki jo na »Ljubljanskem velesejmu« od 3. do 11. junija.

Sport

ISSK Maribor v borbi za vstop v ligo

V nedeljo bo ob pol 5. popoldne na igrišču Rapida kvalifikacijska tekma med SK Bala (Borovo) in ISSK Mariborom za vstop v ligo. Kvalifikacijsko tekmovanje se bo odigralo, kakor znano, po dvojnem pokalnem sistemu, sodelujejo pa vsi prvaki podvez razen Concordije in Splita, ki sta sodelovanje odpovedala.

Nedeljski nasprotnik ISSK Maribora je vsega upoštevanja vredno moštvo, ki je doseglo že odlične rezultate v srečanjih z domačimi ligasti ter najmočnejšimi italijanskimi in madžarskimi moštvi, saj spada SK Bala med one klube državi, ki odigravajo največ mednarodnih tekem. Da je moštvo tudi trenutno v odlični formi, dokazuje nedavna zmaga nad Gradjanskim, ki je moral na turnirju Cibali v Vin-kovih kloniti s 3:2, čeprav je nastopil skoro s kompletnim ligaskim teamom. Bala spada med najresnejše kandidate za ligo.

Tudi ISSK Maribor se je temeljito pripravil za izločilna tekmovanja, ker se zaveda, da reprezentira v tej konkurenci slovenski nogomet. V spominu so nam še kvalifikacijska tekmovanja pred leti, ko je v njih ISSK Maribor dosegel višek mariborskega in mirno lahko trdimo, slovenskega nogometa. Znamo je pa tudi, da se belo-črni ravna po svojem nasprotniku. Čim boljše je nasprotnik, tem več dajejo tudi oni iz sebe, medtem ko proti slabšim klubom dostikrat nepričakovano slabejše zaigrajo.

Zato lahko pričakujemo v nedeljo prvostopenjsko tekmo, da bo razvila v resnično borbo na zelenem polju, v kateri bo slo domačinom za to, da si zagotovijo primeren nasok za povratno tekmo v Borovu, medtem ko bodo gostje brez dvoma malo previdnejši, zavedajoč se, da bo povratna tekma doma. Za tekmo vlada veliko zanimanje.

Teniški troboj v Beogradu

Beograd—Sofija 2:0

V Beogradu se vrši te dni teniški troboj Beograd—Bukarešta—Sofija.

Prvi dan je dosegel Beograd dve zmagi proti zastopnikom Sofije. Smeru je premagal Mladova s 6:4, 6:4, 6:1, v drugi igri pa je Radovanović porazil Jordanova s 6:3, 6:3, 6:0. Beograd vodi 2:0. Turnir se nadaljuje.

ZAVRNJENA PROTESTA

V kvalifikacijski tekmovalni za vstop v prvi razred sta vložila SK Hrastnik in SK Savica protest proti verifikaciji tekem (Radović—Hrastnik (4:3) ter Disk—Savica (5:0)). Poslovni odbor je oba protesta zavrnil, ker ni stvarnih razlogov za razveljavljanje tekem.

POSREDOVANJE NEMSKE NOGOMETNE ZVEZE

Zagrebski Gradjanski je zaprosil Nemško nogometno zvezo za posredovanje v Beogradu radi izrečenju suspenza, ki mu onemogoča, da bi izpolnil svoje obveznosti. Nastopiti bi moral 8. v Hamburgu, 10. v Monakovem in 11. v Stuttgartu. Prošnjo za posredovanje motivira Gradjanski s tem, da je bila turneja že pred suspenzom zaključena. Nemci so posredovanje obljubili.

ZREBANJE PAROV ZA TENISKI DVOBOJ Z BELGIJO

Včeraj je bilo v Zagrebu v hotelu »Esplanade« zrebanje parov za evropski semifinale v Davisovem cupu, v katerem se bosta srečali Belgija in Jugoslavija. Pri zrebanju je bil navzoč vrhovni sodnik za Davisov cup Thomson ter oba kapetana moštev Lacroix in inž. Malnec. Zrebanje je bil slednji spovedi v soboto ob 15. Lacroix—Punčec, Geelhand—Mitč, v nedeljo ob 15.30 Lacroix—de Boorn, Punčec—Mitč, v ponedeljek ob 15. Lacroix—Mitč, Geelhand—Punčec.

Naši mušketirji so v tem srečanju visoki favoriti ter je pričakovati, da se bodo z zmago nad Belgijo plasirali za evropski finale, kjer bo njihov nasprotnik zmagovalac v srečanju Anglija—Nemčija.

KOLESARSKA DIRKA OKOLI NEMCIJE

V Berlinu je startala za kolesarsko dirko okoli Nemčije 68 vozačev 7 narodnosti. Na 252 km dolgi prvi etapi do Stettina je zmagal Holanec Gerrit Schulte, najboljše plasirani Nemec je Siebelhoff, ki je šel na 5. mestu.

TEKMA S HOLANDSKO ZAKLJUČENA

Jugoslovanska nogometna zveza je začela meddržavno nogometno tekmo s Holandsko. Tekma se bo odigrala 11. junija v Amsterdamu. Razen le tekme bo zveza predvidoma sklenila še tekmi z Belgijo v Sofiji in s Turčijo v Carigradu.

s Poverjenosti SOLNP-a (službeno). Delegiranje za 4. t. m.: Maribor—Bata, str. sod. gg. Bergant in Konič, predtekma g. Konič, Prof. Rapid g. Jancić (g. Skalar). —Nadaljevanje tečaja za kandidate drevi ob 20. —Poverjenik.

s SK Rapid bo v nedeljo gostoval s prvimi moštvi na Ptuj proti SK Ptuj.

s Pripravlja se reprezentančna nogometna tekma med Juljsko krajino in dravsko banovino.

s Troboj Nemčija—Romunija—Jugoslavija v atletiki so predlagali Nemci za 28. in 29. julij v Celovcu. Ta konkurenca bi se naj nato vsako leto ponavljala, predvnetel troboja bi bila vedno druga država.

s Praga: Slavija—Rapid (Wien) 5:2 (3:1).

Sah

Anglija — Nizozemska 10:10

Za binkošti sta odigrali Anglija in Nizozemska dvokrožni meč. Prvo kolo je nepričakovano odločila v svojo korist Anglija v razmerju 5 in pol proti 4 in pol. V tem kolu je vzbudila parlija dr. Euwe—Aleksander veliko senzacijo. Nezmisljivo angleški mojster je gladko porazil velikega mojstra in bivšega svetovnega prvaka. Drugo kolo meča pa je prineslo zmago Nizozemcem, in sicer v prav takem razmerju 5 in pol proti 4 in pol. Končni rezultat je bil torej izravnava na 10:10. Nizozemci so se sicer madaletj zmagali, pa so jih Anglezji zelo neľubju preseneli. V naslednjem prinašamo poraz dr. Euweja:

NEMCOVICEVA OBRAMBA

Bel: dr. Euwe Crni: C. H. Alexander
1. d4, S16 2. c4, e6 3. Sc3, Lb4 4. De2, Sc6 5. S13, d6 6. Lg5, h6 7. Lh4, g5 8. Lg3, g4 9. Sh4, Sx4 10. Dd3, e5 11. 0-0-0, Sc6 12. Sh1, La5 13. Dn3, Lb6 14. Lxe5, Sc4 15. Lxh8, Dxh4 16. e5, Dg5-17. Sd2, Sx65 18. h4, gsh3 e. p. 19. gsh3, Sx12 20. Td2, Sx11 21. Tg2, De3 22. Tg8-18. Kxf2 23. Kxf1, Dxa3 24. bxa3, Sc6 25. h4, Lf2 26. h5, d5 27. Lh3, h6 28. Lxe6, Kxe6 29. Te8-18, Kd7 30. Te5, Lb7 31. Lg7, Ld1 in beli preda.

E. S. BRUCE:

Puščavnikova skrivnost

»Dobro. Zdaj se vrnite k ribniku, pa vam ni treba tako hiteti, ker je vroče,« je dejal Beeke in nabodel na vilice velik kos zrezka. »Recite nadzorniku, da pridem kmalu za vami. Se nekaj: naročite mu, naj še dalje preiskuje ribnik.«

Policiist je obstal z odprtimi usti.

»Še dalje?

»Ali me niste slišali?

»Ali mislite, da je še kakšno truplo na dnu?

»Ne. Polovite vse, kar dobite. Stare konzervne škatle, steklenice... potem... sploh vse. Ko pridem, bom vse pregledal.«

»Povedal bom, gospode, je odvrnil policist, še zmerom vse presenečen. Po njegovem odhodu je začel Beeke z veliko vneto prazniti vse, kar je ostalo na krožnikih. Eustace ni bil več lačen. Gledal je predstojnika in ni skrival svoje radovednosti.

»Kaj pa iščete še v ribniku?« je vprašal. »Novega trupla menda ne?«

»Ne, toda Gibbons bo to mislil, je hladno odvrnil Beeke. »Današnji dogodek lepo kaže, kako detektivom časih pomaga slučaj. Seveda pa tega ne bova obesala

na veliki zvon. Naj mislijo ti gospodje z dežele, da sva bolj nabrita, kakor je res. Treba je varovati ugled Scotland-Yarda.«

»Meni pa lahko kaj poveš,« je rekel Eustace. »Saj sem vaš pomočnik ali vsaj sofer.«

»Iščem umetno zobovje človeka, ki je zgorel v letalu,« je počasi odgovoril Beeke. »Saj se še spominjate najinega pogovora. Sklepała sva, da je morilec iznenada izpremenil svoj načrt.«

»Prav za prav ste samo vi to sklepali.« »Zdaj pa mislim takole: ko je sklenil morilec spraviti truplo v letalo, se je spomnil, da ima žrtev umetne zobe. Taktaj je bil nedvomno še pri ribniku. Vzel je torej mrtvecu umetno zobovje in ga zagnal v vodo. Ni si mogel misliti, da bo ribnik zbudil mojo pozornost. Naj bo že kako koli, ničesar nisem smel opustiti. Seveda se mi pa niti niso jale, da bom našel v ribniku tudi načelnika postaje.«

Zadovoljno se je oddahnil.

»Zadeva začenja postajati zanimiva,« je nadaljeval. »No, obrnite se že vendar! Ali boste ves dan jedli? Pojdiva!«

Vstal je in se pretegnil. Začel je zabav-

ljati, da je bil zrezek trd kakor podplat, krompir samo na pol pečen in vino bolj kislo podobno.

»No, in zdaj bom moral še zlezi v vaš svinjak in se peljati do ribnika,« je zagodel. »Saj se ne upam hoditi peš. Še kap bi me zadela pri tej vročini! No, hitro, hitro!«

Čez nekaj minut ju je Eustaceov avto pripeljal do ribnika. Novica o novi tragediji se je raznesla kakor blisk in ves Malow-Datchett je bil na nogah.

Nadzornik Gibbons je ves razburjen gledal Beeke. Občudoval ga je.

»Čestitam vam, gospod Beeke, mu je rekel. »Ko ste mi naročili, naj preiščem ribnik, sem mislil, da se vam je zmešalo, in bil sem pasje volje. Toda imeli ste prav. Kako, hudiča, ste mogli slutiti, da leži ubogi Field na dnu.«

»Ali ste poslali koga, da bo obvestil njegovo vdovo?« je vprašal Beeke, ne da bi bil odgovoril na nadzornikovo vprašanje.

»Seveda.«

»Kdaj?«

»Pravkar je šel eden izmed policistov,« je dejal. »Možak je star Fieldov znanec in bo znal siroti prizanesljivo sporočiti novice.«

Beeke se je oddahnil.

»Prav, Gibbons, je rekel.

Gibbons, ki ni vedel, kako skopari Beeke s pohvalo, ni bil videti prav zadovoljen.

»Ne bi mi bilo prav všeč, če bi uboga ženska zvedela za smrt svojega moža od kogar koli,« je nato dejal Beeke. »Kam ste pa dali truplo?«

»Tamlé doll je. Z rjuho smo ga pokrili. Ali mislite, da bo novo odkritje pomagalo razrešiti uganko?« je vprašal. »Ali morda mislite, da je Field ubil moža iz letala in potem iz obupa skočil v ribnik?«

»Tega nisem nikoli mislil,« je nestrpno dejal Beeke. »Prehitrih sklepov ne delam rad.«

»Hotel sem samo reči, da je skrivnost zdaj še bolj zapletena, kakor je bila prej, je dejal nadzornik. »Tudi Field je umorjen. V njegovih žepih smo dobili vse polno kamenja in glavo ima razbito. Strahotno je to. Field je bil najboljši človek na svetu.«

»Pogledal ga bom, je suho rekel Beeke. »Ali ste dobili še kaj drugega v ribniku?«

»Ne. Kaj pa še želite?« je vprašal Gibbons. »Povedati mi morate, da bomo vedeli, kaj naj iščemo.«

»Zobec, je dejal Beeke.

»Kaj?«

(Daje slediti)

Zanimivosti

Paderewski - umetnik in rodoljub

Velika požrtvovalnost in dobrotljivost prvega predsednika poljske republike

Slavni poljski umetnik Ignacij Paderewski nima svojega meša samo v umetnosti, temveč tudi v zgodovini. Kako bi se sploh moglo pozabiti njegovo ime, ko se v prvem predsedniku poljske republike tako tesno spajata dve veličini.

Poljska, zemlja nekoč nestalnih mej, razsekana med Rusijo, Avstrijo in Nemčijo, poznana le poedinim romantikom, je sicer že imela svojega Chopina. Ignacij Paderewski je pa bil prvi

poklican, da spregovori o svoji domovini v svetu še pred vstajenjem velike Poljske. Ta veliki umetnik, ki je v izgnanstvu v malem kraju Morgesu v Šviciji čuval srebrnega orla kot edini spomin na rodno zemljo, je kakor apostol visoko donečih akordov ponesel v svet večno hrepenenje po rodni zemlji.

Nekoč je prisostvoval ruski car Paderewskega koncertu v Petrogradu. Po koncertu so nameravali privediti umetniku svečan banket. Car je želel še pred tem izraziti Paderewskemu svoje priznanje. Pozval ga je v svojo ložo in mu dejal:

— Srečen sem, da morem stisniti roko največjemu ruskemu umetniku...

— Naj mi Vaše Veličanstvo oprusti — odgovori Paderewski. — Nisem ruski pianist. Poljak sem...

Od tega trenutka je

moral Paderewski zapustiti Poljsko.

Vsa njegova umetnost je bila poslej posvečena poljski propagandi. Ni ga skoro bilo revnega poljskega begunca, da mu Paderewski ne bi pomagal. Ogromne vsote, ki jih je zaslužil s koncerti, so komaj zadostovale za veliko delo, ki ga je umetnik vršil po svetu za propagando tlačene domovine. Do 200 koncertov je priredil na leto, ne brigajoč se za počitek, vedno hrepenel prispevati propagandni blaginji. Osebnost je podpiral poljske propagandne odbore v Nemčiji in Rusiji, vselej je dajal še več, kakor je kdo prosil.

L. 1897. je narisal poljski slikar Jan Styka ogromno sliko »Golgot«, v kateri je simbolično prikazal suženjstvo poljskega glavnega mesta Varšave. Ogromno sliko, v obsegu 60:15 m, ki bi naj še bolj poživila propagando za Poljsko, pa ni bilo mogoče razstaviti. Ko je Paderewski to zuvedel, je dal takoj zgraditi poseben razstavni

paviljon v vrednosti 100.000 rubljev.

L. 1910. je daroval rojakom mesta Krakova 300.000 rubljev za postavitev spomenika poljski zmagi pri Grinwaldu. Večkrat je zaradi tega zašel v denarno stisko, pa to ga ni strašilo. — Poljska, je dejal, — je vedno siromašnejša od mene... Nikoli ji ne bom mogel dovolj dati.

Vso dobro volje vojne, od avgusta 1. 1914. do prekratnih dni, je igral samo v dobrodelne namene za pomoč rojakom, ki so se borili drug proti drugemu v četah Nemčije in Rusije. Postal je govornik, potoval v Ameriko in nagovarjal rojake, naj vstopajo v osvobodilno vojsko. Sam, čeprav

59 let star, se je med prvimi prijavil v ameriške čete.

Zaradi kongresa ameriških Poljakov sicer ni šel na evropska bojišča, a z vztrajno propagando po Ameriki je dosegel, da mu je prezident Wilson obljubil svobodno Poljsko. Bil je priznan vodja naroda, ki je še tlel pod tujim jarmom. L. 1919. je že sedel v Versailles kot predsednik poljske republike — domovina je bila svobodna.

Kmalu se je Paderewski spet vrnil k umetnosti. Ponovno je potoval po svetu, krizaril po oceanih in osvajal občinstvo s svojimi glasbo. Trajno hvaležnost velikemu predsedniku Wilsonu je postavil s spomenikom v Poznanju, ki je bil z največjo podporo Paderewskega odkrit vprito Wilsonove vdove.

Dva in pol milijona dinarjev je daroval za spomenik sam umetnik. Pred leti je na-

meraval koncertirati v Parizu v korist spomenika glasbeniku Debussyu. Bil je zadržan, a da izpolni obljubo, je naglo izračunal, koliko bi prinesel ta koncert — 120.000 frankov! Gladko jih je poslal odboru za postavitev spomenika...

Svojo veliko kariero je začel Paderewski kot 16-letni deček, ko je bil še tak mlad imenovan za profesorja glasovirja in kompozicije na varšavskem konservatoriju. Tedaj so se morali učenci glasovirja učiti še na dveh instrumentih. Paderewski se je učil na rog in glasovir. Profesor roga ga je večkrat vprašal, čemu se vežba na glasovirju, za katerega nima talenta.

Miši na dveh nogah, kokoši brez perja...

Znanstveni svet polemizira s problemom, je li mogoče zdresirane lastnosti nekaterih živali napraviti podedljive. Dr. Hachet Souplet v Parizu namerava privržiti bele miške, ki se bodo kakor ljudje gibale, in sicer na zadnjih dveh nogah. Nastavljal je miškam hrano tako, da so se morale spenjati zmerom višje, dokler se niso temu privdale. Zadnje noge so se jim zelo razvile, sprednji sta zaostali in oslabei. Stokovnjaki pravijo, da je živali lahko privučiti takšnim lastnostim, nikoli se pa ne bodo rodile miške, ki bi že od rojstva hodile po dveh nogah.

Ista je stvar s poizkusi, odgojiti ko-

CAJ PROTI OPEKLINAM

Neki indijski zdravnik v Kalkuti je po poizkusch prišel do spoznanja, da ob obilni čaji uspešno zdravilno sredstvo proti opeklinam. Žičko čaja je treba kuhati 10 sekund v vreli vodi. V to tekočino namoči ovaj in ga polagaj na opekline. To ponavlja vsi večkrat tako, da bo obloga zmerom na opeklem mestu. Zdravnik trdi, da je uspeh presenetljiv tudi pri opeklinah večjega obsega. Zdravljenje pospešuje najbrž velika množina tanina, ki ga vsebuje čajna voda.

SRNJAK JE PREPLAVAL REN

V minlih deževnih dneh so imeli prebivalci Oberwesela ob Renu senzacijo. Na obal naraslega veletoka je pridrl srnjak, ki so ga najbrže preganjali psi. Pogнал se je v deroč vodo, jo preplaval in blizu nekega gradiča stopil na kopno. Tu se je spet prestrašil ljudi, skočil v vodo in znova preplaval Ren, ki je tam zelo širok, nakar je izginil v gozdu.

SPREVEDNIK ODKRIL LOPOVA

Poljska policija je že od jeseni iskala bandita Chmielevskega, ki ima na vesti sedem umorov. Ko je te dni sprevednik vlaka na pragi Kovel-Varšava zahteval od potnikov vozne karte, so mu padli v oči trije sumljivi možki. Dva sta skočila skozi okno drvečega vlaka, tretji je naperil v sprevednika samokres. Toda konduktor je bil hitrejši, izbil je lopovu orožje iz rok, ga vrgel na tla in mu zvezal roke. Bandit ni bil nihče drug kakor Chmielevski, ki je strahoval poljska mesta in deželo.

Anekdota

Ko je bil Jurij V. še princ, je kot mornariški častnik na oklopnici »Aleksander« dospel v Carigrad. Ko je sultan Abdul Hamid II. zvedel, da je na ladji nečak kraljice Viktorije, je poslal tja poslanca, da mu izroči najvišje turško odlikovanje. Poveljnik ladje je sprejel sultanove ljudi na mostu in ukazal poklicati Jurija. Ta je baš strážil na dnu ladje pri gorljivem materialu in ne vedoč za kaj gre, se je predstavil ves prašen in črn od premoga.

— Evo, tu je njegova kraljevska visokost, je dejal admiral.

Sultanovi poslanci so se obrnili: — Ne pustimo se mi potegniti za nos!

Posveti naj se samo rogu in nekega dne bo morda še sviral v orkestru carske opere.

Toda ljubezen do glasovirja je zmaga-la. Na dunajskih koncertih je želel Paderewski prve večje uspehe v inozemstvu. Od tedaj je priredil 17 turnej po Ameriki, prepotoval po večkrat večino držav sveta. Nekoč so ga zaprosili ameriški študenti, da bi sviral v korist siromašnih kolegov. Ker pa na vsak način niso hoteli, da bi koncertiral brezplačno, jim je impresario določil ceno 80.000 din. Prireditveni odbor se je pa zmotil v dohodkih, študenti so prešli na dragi vstopni sa-

mo 60.000 din in še od teh je večino porzila reklama in stroški za dvorano. Solznih oči je prišel k Paderewskemu mlad študent in dejal, da mu lahko plačajo samo 60.000 din v gotovini ostalo poravnajo z menico. Planist je pa menico raztrgal, vrnil 60.000 din in dodal iz svojega še 80.000 din... za siromašne tovariše. — Morda se še kdaj vidimo! se je Paderewski prijazno nasmejal in stisnil roko ganjenemu studentu, ki ni bil nihče drug, kakor

poznejši ameriški prezident Hoover...

Paderewski je zmerom veroval v življenje, ki ima svoj poseben cilj in za ta cilj je vztrajno delal, se žrtvoval in izživljal. Vsako leto je zbral v svoji švicarski vili v Morgesu najboljšie mlade poljske glasbenike in jih brezplačno poučeval po 6 ur na dan. Oni naj bi bili nekega dne nasledniki njegove glasbe in vršili svojo dolžnost v ljubezni do domovine. In po svetu je še toliko bednih, ki jim je treba pomagati...

KOSILO V PILULAH

Neki londonski kemik je sestavil pilule, ki použite lahko nadomestijo kosilo in človeka povsem nasitijo. Tablete so izdelane v velikosti polovice cigarete in zadostujejo za odraslega človeka, da je sit. 500 gramov teh tablet lahko nadomestijo kosilo, sestavljajo jih mešanica žita, dodatkov posušenega mleka in zelenjave. Londončani so navdušeni in menijo, da bodo rezerve prehrane v obliki tablet posebno v vojnem času prav dobrodošle.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 nar; najmanjša oglasilna sta za te oglasne le 6 —. Država, orelci, dopisovanja in ženski oglasni oglas 1. —. Najmanjši znesek za te oglasne le 10 —. Deležo določeno besede se računajo določeno. Oglasni dveč za enkratno obliko znata 2. —. Znesek za male oglasne se plačuje takoli ori naročilu, oziroma ga le vsodati v plačilo skusa z naročilom ali na poštali oloznicni na čekovni račun št. 11.409. Za vsa vimeze odzovore člede malih oglasov se mora oloziti vrnemka za 3 dni.

Razno

SLADKORNO BOLNI!

Dobavitelj splošne bolnice pekarna Rakuša, Koroska c. 24, priporoča zdravniško priporočen in v kemičnem inštitutu Ljubljana analiziran kruh in moko za diabetičarje. 4181—1

POSKUSITE TUDI VI

v vitaminih in okusu nedoseg
liv sladki kmetijski kruh pekarne Rakuša, Koroska c. 24, 4180—1

KLOBUKE

vseh vrst, doma izdelane, vroči držki, impregnirane, kakor tudi čepice po konkurenčnih cenah dobite le pri Babošek Vladko, klobučarstvo, Maribor, Vetrinška ul. 5. Vsa pravila se sprejemajo pod garancijo za 10—25 din. 4961—1

KOVČEGI

potovalne torbice, nahrbtniki, velika izbira pri Šterbal, Meljska 2 — Trz svobode 6, 4963—1

HLEV IN REMIZA

za 2 konja se odda. Koroska c. 17, Jelenc. 4972—1

OSEBO

ki je vzela s plota svilen dežnik Kralja Petra cesta 62. Studeci prosim, da ga vrne Cvetlična 6, Studenci, Lesnjak. 4974—1

Prodaj

ZELEZNO BLAGAJNO

in razno staro pohištvo prodajalščičnik, Meljska c. 29. 4966—4

POZOR!

Smoking, čisto nov, moderen, poceni prodaj. Maistrova 14-11. desno. 4970—4

Prodajam skoro nov

MIZNI ŠTEDILNIK

Težno, Plujska c. 53. 4976—4

Stanovanje

DVOSOBNO STANOVANJE

se takoj odda. Pobrežje, Aleksandrova ul. 16. 4967—5

SOBA IN KUHINJA

v bližini Maribora se odda. Rošpodvor, Posch. Rošpod. 4971—5

Stanovanje išče

ZAKONSKI PAR

brez otrok išče dvosobno stanovanje od 1. julia. Ponudbe pod »točno plačilo« na upravo. 4977—6

Soba odda

DVA GOSPODA

se sprejmeta na stanovanje. Vetrinška 5. 4959—7

SOSTANOVALEC

se sprejme takoli soba s posebnim vvhodom. Naslov v upravi. 4960—7

GOSPODI ali GOSPODIČNO

sprejemam na vso oskrbo. — Aleksandrova 64-1. 4. 4968—7

LEPA SOBA

s štedilnikom se odda. Nova vas, Streljska c. 1. 4969—7

SOBA

s štedilnikom se odda. Koroska c. 17, Jelenc. 4973—7

MEBLIRANA SOBA

se takoj odda. Koroska c. 67. 4975—7

SOBA

se takoj odda. Mlinska ul. 15. 4979—7

PRAZNO SOBO

takoli oddam. Koroska c. 43. Mihelak. 4980—7

Službo dobi

NATAKARICE

za nedeljo 4. julia sprejme hotel »Orel«. 4937—9

IŠČEM POSTREŽBO

za predpoldan. Vprašati Sme tanova 51. dvorišče. 4957—9

UCENCA

ki ima veselja za pekarstvo, je priden, pošten in zvest gospo darju. išče Ivan Fazanec, pekarja in trgovina. Rečica ob Savinji. 4963—9

Čista, poštena, samostojna

KUHARICA ZA VSE se sprejme. Maistrova ul. 11. Težno. 4978—9

PRIDNO DEKLE

za vsa hišna dela, ki zna eno stvarno kuhati in govoriti nemški. išče Schmid. Podsedec pri Zagrebu. 4982—9

Službo išče

DEKLE ŽELI SLUŽBE vajeno kuhe in vseh hišnih del. Naslov v upravi. 4958—10

Oglašujte!

Najboljše
kosovno
apno

Apnenice Ant. Birolla, Kresnice
pisarna: Ant. Birolla, Ljubljana,
Dalmatinova ulica 10